

Månadsrapport efter oktober 2021

Kalmar kommun

Sammanfattning

Enligt Kalmar kommuns principer för ekonomistyrning ska en månadsrapport redovisas till kommunstyrelsen efter februari, juni och oktober. Rapporten ska vara kort och sammanfattande och ge en översiktlig beskrivning av det ekonomiska läget.

Månadsrapporten efter oktober är årets sista prognos och tio månaders utfall finns som utgångspunkt för bedömningarna av prognosen för helåret. I takt med att en allt större del av året förflutit bör prognossäkerheten successivt bli allt bättre.

Prognosen för årets resultat är 343,1 miljoner kronor (mnkr), vilket är 236,4 mnkr högre än det senast budgeterade resultatet på 106,8 mnkr.

Prognosen för de samlade investeringarna är 641,0 mnkr, vilket är 19,0 mnkr lägre än de budgeterade 660,0 mnkr och innebär en genomförandegrad på cirka 97 procent.

Prognos driftredovisning

Belopp i mnkr	Prognos helår 2021	Budget helår 2021	Avvikelse
Kommunstyrelsen totalt	-738,7	-732,9	-5,8
- varav kommunledningskontoret	-412,6	-395,8	-16,8
- varav överförmyndarnämnden	-10,7	-11,2	0,5
- varav exploateringsverksamhet	23,1	13,3	9,8
- varav gymnasieverksamhet	-338,5	-339,2	0,7
Kommunens revisorer	-2,7	-2,7	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	-49,5	-41,1	-8,4
Servicenämnden totalt	-237,3	-239,4	2,1
Kultur- och fritidsnämnden	-217,4	-212,3	-5,1
Utbildningsnämnden	-1 149,4	-1 159,6	10,3
Omsorgsnämnden	-766,9	-768,9	2,0
Socialnämnden	-867,4	-880,9	13,5
Södermöre kommundelsnämnd	-244,5	-245,0	0,5
Summa nämnderna	-4 273,9	-4 282,9	9,0
Finansförvaltningen, del av	-107,7	-87,8	-20,0
Jämförelsestörande poster	25,2	0,0	25,2
Verksamhetens nettokostnader	-4 356,5	-4 370,7	14,2
Skatteintäkter totalt	4 463,0	4 443,5	19,4
- varav skatteintäkter	3 470,6	3 451,2	19,4
- varav generella statsbidrag och utjämning	992,4	992,4	0,0
Verksamhetens resultat	106,5	72,8	33,7
Finansiella poster	236,6	33,9	202,7
- varav finansiella intäkter	244,5	47,2	197,3
- varav finansiella kostnader	-7,9	-13,3	5,4
Resultat efter finansiella poster	343,1	106,8	236,4
Extraordinära poster (netto)	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	343,1	106,8	236,4

Prognosförutsättningar

Coronapandemin har medfört förändrade förutsättningar för prognosframtagandet. Pandemin ger effekter på såväl de samlade intäkterna från skatter, utjämning och generella statsbidrag som för verksamheternas nettokostnader.

Nämnderna

Nämndernas samlade prognostiserade budgetavvikelse är ett överskott gentemot budget på 9,0 mnkr. Positiv budgetavvikelse i prognosen anges av servicenämnden, utbildningsnämnden, Södermöre kommunaldelsnämnd, omsorgsnämnden och socialnämnden. Kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden och kultur- och fritidsnämnden redovisar negativa budgetavvikelser i helårsprognosen. De negativa budgetavvikelserna beror i huvudsak på ökade kostnader och minskade intäkter till följd av coronapandemin. Närmare orsaker redovisas under avsnittet Ekonomiska effekter av coronapandemin nedan.

Avräknat effekterna av pandemin visar samtliga nämnder utom kommunstyrelsen positiva prognoser eller ett bedömt utfall i enlighet med budget.

Finansförvaltning, övriga poster

Posten "Finansförvaltningen, övriga poster" innehåller främst pensionskostnader och centrala anslag för löneökningar och compensationer för ökade hyror och kapitaltjänstkostnader.

Vid den årliga översynen av RIPS (Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld) i april beslutades om reviderade livslängdsantaganden för kommunsektorn. Konsekvensen av ett antagande om längre livslängd är stigande en stigande pensionsskuld och pensionsavsättning. Det innebär en ökad belastning på såväl resultatet med högre kostnader, som på de finansiella nyckeltalen såsom soliditeten då den totala pensionsförpliktelsen blir större.

De totala pensionskostnaderna väntas ge en negativ budgetavvikelse med 22,1 mnkr. Det utgår från den prognos som pensionsförvaltaren lämnade per den siste augusti och som sedan aprilprognosen innehåller de förändrade livslängdsantagandena i RIPS. Förändringen av Skandias prognoser för pensionskostnaderna kan till största del förklaras av högre kostnad för försäkringspremie. Främsta orsaken är nya anställningar och det leder även till en högre prognos för den avgiftsbestämda ålderspensionen. Vidare är pensionsutbetalningarna högre då fler valt att påbörja sin pensionsutbetalning i förtid

Övriga centrala poster bedöms samlat få ett utfall som ger 2,1 mnkr lägre kostnader än budgeterat. Den vid årsskiftet införda nedsättningen av arbetsgivaravgifter för unga beräknas ge en positiv avvikelse med 3,8 mnkr. Anslagen för löneökningar har en negativ avvikelse med 6,4 mnkr då utfallen i avtal och förhandlingar blev högre än budgeterat. Anslagen för ökade hyror och kapitaltjänstkostnader samt avstämning av resursfördelningssystem bedöms ge en positiv avvikelse mot budget med 1,5 mnkr.

I beslutet om ändringar i budget 2021 per november ingår även att nämndernas driftbudgetramar utökas med sammanlagt 47,8 mnkr för olika satsningar. Samtidigt förväntas utfallet öka med samma belopp varför detta inte ger upphov till någon budgetavvikelse. Nämndernas ramar justeras efter att ändringarna fastställts av kommunfullmäktige, därav att posten i denna prognos ligger centralt.

Samlade intäkter från skatt, utjämning och generella statsbidrag

Utifrån Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) senaste prognos om skatteunderlagets utveckling för 2021 blir den samlade intäkten från skatter, utjämning och generella

statsbidrag 19,4 mnkr högre än budgeterat. Det beror främst på en successivt uppreviderad prognos för skatteunderlagstillväxten för året. Utvecklingen under andra halvåret 2021 förväntas bli ännu starkare än i tidigare prognoser. I november budgeteras de samlade skatteintäkterna upp med 115,7 mnkr till nivån i prognosen per augusti från SKR. Budgetavvikelsen utgår från denna högre nivå. Jämfört med ursprunglig budget är de samlade skatteintäkterna 135,1 mnkr högre.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster utgörs i huvudsak av realisationsvinster på sålda anläggningstillgångar såsom fastigheter och fordon. Bedömningen är att reavinsterna kommer uppgå till cirka 25,2 mnkr vilket även i stort motsvarar utfallet per 31 augusti. Största poster utgörs av Rapsen 2 med 8,0 mnkr, Visiret med 6,2 mnkr och Ingelstorp med 5,2 mnkr.

Finansiella intäkter och kostnader

För de finansiella intäkterna och kostnaderna samlat är prognosen en positiv avvikelse med 202,7 mnkr.

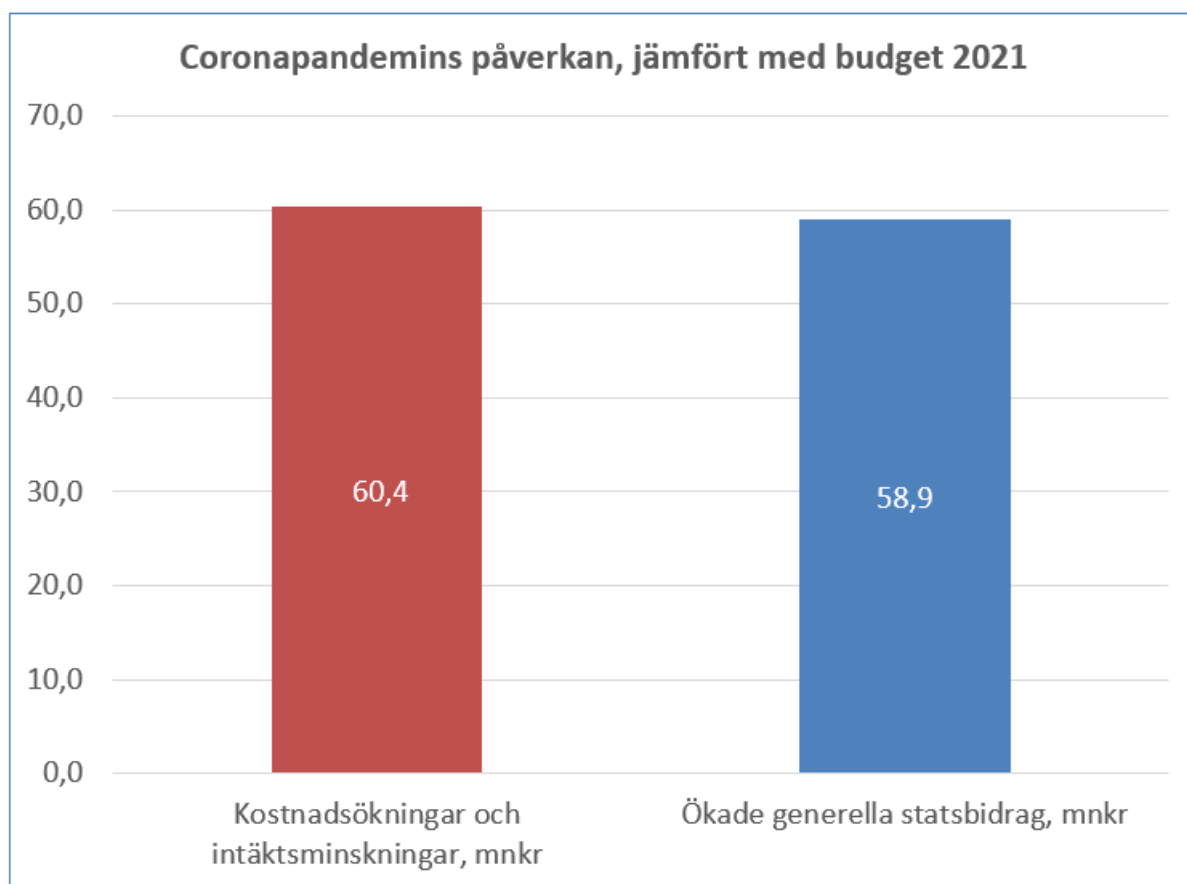
200 mnkr utgörs av en extra utdelning från Kalmar kommunbolag AB med anledning dels av KIFAB:s försäljning av Muttrarna ("Trelleborgsfastigheterna"), dels förberedande åtgärder inom ramen för den pågående försäljningsprocessen gällande KIFAB.

Intäkterna från borgensavgifter väntas bli 2,7 mnkr lägre än budget på grund av lägre upplåning. Räntekostnaderna väntas bli 5,4 mnkr lägre än budgeterat.

Total prognos

Den totala prognosen för årets resultat är 343,1 mnkr, vilket är 236,4 mnkr högre än det budgeterade resultatet på 106,8 mnkr (tidigare 38,8 mnkr) och 161,8 mnkr högre än föregående prognos efter augusti. Resultatet motsvarar 7,7 procent av de samlade intäkterna från skatt, utjämning och generella statsbidrag.

Ekonomisk påverkan av coronapandemin

Coronapandemin påverkar kommunens ekonomi på såväl intäktssidan som kostnadssidan i hög grad. Under 2020 minskade skatteintäkterna med 48,7 mkr jämfört med budget, vilket i stor utsträckning berodde på konjunktunedgången i pandemins spår med ökande arbetslöshet, permitteringar och färre arbetade timmar i samhället. Nämndernas nettopåverkan bedömdes till -34,3 mkr. Staten kompenserade kommunsektorn med kraftigt höjda generella statsbidrag som för Kalmars del uppgick till 130,3 mkr. Den bedömt samlade resultateffekten av pandemin blev därmed ett plus på 47,3 mkr.

Även under 2021 görs en bedömning av pandemins samlade ekonomiska effekter. Osäkerheten är stor och det finns inget övergripande scenario för den kommande utvecklingen under året att förhålla sig till. Varje nämnd och verksamhet har därför utgått från sina egna förutsättningar och de antaganden och planering man har i respektive verksamhet. Nämndernas samlade prognos är nettokostnader uppgående till 60,4 mkr, vilka specificeras i nedanstående tabell.

För de samlade skatteintäkterna görs bedömningen att förändringen gentemot budget inte direkt kan härledas till coronapandemin. När budgeten för 2021 lades var samhället mitt i pandemin och dess effekter redan invägda i bedömningen av konjunktorens utveckling. Därmed sätts påverkan på skatteintäkterna till noll.

Nivån på de extra statsbidragen är lägre 2021 än under 2020 men utgör ändå betydande tillskott jämfört med de statsbidrag som var beslutade eller aviserade innan pandemins utbrott. De uppgår till 58,9 mkr och då är avräknat de ökade statsbidrag som aviserades redan i januariöverenskommelsen. Då aviserades en ökning i jämn takt under mandatperioden vilket brukar uttolkas som 5 mdkr årligen varav 3,5 mdkr till kommunerna

och resterande till regionerna. Under 2021 har hittills inte tillkommit några beslut om ytterligare generella statsbidrag än de som beslutades under 2020.

Nettopåverkan på resultatet i denna prognos är därmed negativ med 1,5 mnkr, att jämföra med en negativ prognos på 9,2 mnkr i prognosen efter augusti.

	Påverkan p.g.a. Covid-19	Budgetavvikelse totalt	Budgetavvikelse övrig
Kommunstyrelsen	5 200	-5 842	-11 042
Kommunens revisorer	0	0	0
Samhällsbyggnadsnämnden	-10 000	-8 400	1 600
Servicekommittén	2 000	2 056	56
Kultur- och fritidsnämnden	-5 625	-5 058	567
Kultur- och fritidsnämnden, budgeterat	-2 500	0	0
Utbildningsnämnden	-2 200	10 270	12 470
Omsorgsnämnden	-37 629	2 000	39 629
Socialnämnden	-6 050	13 500	19 550
Södermöre kommunalnämnd	-3 551	500	4 051
Summa nämnderna	-60 355	9 026	66 881

Nedbrutet per nämnd framgår att störst nettopåverkan från pandemin finns i omsorgsnämnden men också till betydande delar i samhällsbyggnadsnämnden och kultur- och fritidsnämnden. Man kan vidare konstatera att ingen nämnd prognostiserar en negativ budgetavvikelse när effekterna av pandemin är avräknade med undantag för kommunstyrelsen som har en negativ avvikelse vilket beror på avsättningar till miljöåtgärder samt nedskrivningar av anläggningstillgångar om sammanlagt cirka 21 mnkr som avses göras innan årets slut.

- Kommunstyrelsen belastas i huvudsak av ökade kostnader till följd av satsningar såsom exempelvis gåvor till medarbetare och lunchersättningar till gymnasieelever samt lägre schablonintäkter för verksamhetsområde Arbete och välfärd från Migrationsverket. Dock innebär de samlade statliga ersättningarna för hälso- och sjukvårdskostnader samt sjuklönekostnader att nettopåverkan totalt sett är positiv.
- Omsorgsnämndens och Södermöre kommunalnämnds ökade nettokostnader inom omsorgsverksamheten utgörs främst av personalkostnader, inköp av skyddsmateriel och lokalkostnader.
- Socialnämndens ökade nettokostnader utgörs främst av vikariekostnader och kostnader för smittskyddsutrustning samt lägre intäkter från tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen.
- Samhällsbyggnadsnämnden påverkas främst av minskade intäkter från parkeringsavgifter, men även upplåtelse av allmän plats och evenemang samt livsmedelstillsyn ger lägre intäkter än normalt.
- Kultur- och fritidsnämnden har dels det beslutade och tilläggsbudgeterade stödet till föreningslivet med 2,5 mnkr, men påverkas även av minskade intäkter för badet, kulturskolan, teatern och idrottsanläggningarna.
- Utbildningsnämndens tillkommande kostnader utgörs till största delen av utökad städning.

Prognos investeringsredovisning

Belopp i mnkr	Prognos helår 2021	Budget helår 2021	Avvikelse
Kommunstyrelsen totalt	525,0	551,1	-26,1
- varav fastigheter	276,9	340,1	-63,2
- varav infrastruktur	126,0	130,0	-4,0
- varav exploateringsverksamhet	53,8	53,8	0,0
- varav övrigt	68,3	27,2	41,1
Kommunens revisorer	0,0	0,0	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	1,1	1,1	0,0
Servicenämnden totalt	67,3	76,7	-9,4
- varav fastighet	35,0	37,0	-2,0
- varav infrastruktur	7,0	8,0	-1,0
- varav övrigt	25,3	31,7	-6,4
Kultur- och fritidsnämnden	4,0	4,0	0,0
Utbildningsnämnden	31,0	7,6	23,4
Omsorgsnämnden	10,0	13,0	-3,0
Socialnämnden	1,4	1,4	0,0
Södermøre kommunaldelsnämnd	1,2	5,1	-3,9
Summa investeringar	641,0	660,0	-19,0
Genomförandegrad	97%		

Kommunens investeringar prognostiseras efter oktober till 641,0 mnkr mot budgeterade 660,0 mnkr. Avvikelsen finns till största del inom fastighet (kommunstyrelsen) och beror i huvudsak på tidsförskjutningar i de större projekten "Kalmarsundsskolan hus 01, ombyggnad till F-6 skola" och Kulturkvarteret, hus Abborren.

Posten övrigt under kommunstyrelsen visar på en negativ avvikelse mot budget och beror främst på förvärv av fastigheter och investeringar i Kalmar hamn. Kommunen har bland annat förvärvat fastigheterna Korsgården 1:3 och Rev 4:24, samt del av Västerslät 18:1 och 13:1, som inte genererar några avskrivningskostnader då mark är en tillgång som inte anses minska i värde. Investeringarna i Kalmar hamn avser bland annat ej planerade akuta kajreparationer och högre utgifter än beräknat för utfyllnaden av Tjärhovsbågen. Faktiska kapitalkostnader som uppstår utifrån dessa investeringar debiteras Kalmar Hamn.

Servicenämndens investeringar beräknas understiga budget med 9,4 mnkr varav största delen återfinns inom transport- och leasingverksamheten och dess inköp av fordon/maskiner, som beräknas bli lägre än budgeterat. Omsorgsnämnden prognostiserade positiva budgetavvikelse beror på att investeringarna i samband med renoveringen av S:t Kristoffers väg beräknas bli lägre. Södermøre kommunaldelsnämnd prognostiserar också en positiv budgetavvikelse som bland annat beror på att tillbyggnaden av Ljungbyholms förskola har blivit framflyttad. Utbildningsnämnden beräknas överstiga budget med 23,4 mnkr och beror på investeringsutgifter i den nya Tallhagsskolan avseende bland annat möbler, utrustning till specialsalar och IT. De ökade kapitalkostnaderna till följd av dessa investeringar kompenseras inte utan ska hanteras inom utbildningsnämndens befintliga driftbudgetram.

Prognos per nämnd

Kommunstyrelsen

Prognosen för kommunstyrelsen efter oktober visar totalt ett underskott om -5,8 mnkr. Orsaken till att nämnden nu uppvisar ett underskott beror på att en ny avsättning ska göras avseende miljöåtgärder som kommunen kan bli ålagda att genomföra. Därmed prognostiserar Mark och exploatering med ett underskott motsvarande -8,7 mnkr. Nedskrivningar av vissa anläggningstillgångar behöver också genomföras och leder till en negativ avvikelse om -12,6 mnkr.

Koncernledningen prognostiserar fortsatt ett överskott (+15,0 mnkr) som främst beror på det stöd som staten har återbetalat vad gäller extraordinära kostnader under coronapandemin och som har kommit verksamhetsområdet tillgodo. Exploateringsverksamheten prognostiserar en positiv avvikelse om +9,8 mnkr.

Arbete och välfärd prognostiserar ett underskott (-8,7 mnkr), som beror på ett stoppat mottagande av flyktingar till följd av pandemin. Under förra året gjordes en omställning av verksamheten för att minska kostnaderna, men i början på året visade det sig att detta tyvärr inte var tillräckligt. Ytterligare anpassningar av verksamheten har sedan dess gjorts, men dessvärre är intäktsbortfallet större än kostnadsminskningarna för året. Även Kunskapsnavet prognostiserar ett underskott för året. Dessa kostnader är också kopplade till coronapandemin och beror på fler utbildningsstarter för att möta arbetslösheten.

Gymnasieverksamhetens utfall beror på antalet 16-19-åringar som läser på gymnasieförbundet i förhållande till hur många som det budgeterats för. Efter avstämning per april är faktiskt antal 16-19-åringar färre än vad de blivit kompenserade för, vilket leder till en positiv avvikelse om 0,7 mnkr.

Investeringsredovisningen uppvisar en prognostiserad avvikelse om +26,1 mnkr som främst beror på tidsförskjutningar i projekten inom fastighet. Negativa avvikelser i prognosen uppvisas för investeringar i hamnen samt markinköp.

Samhällsbyggnadsnämnd

Helårsprognosen totalt för nämnden visar ett underskott på minus 8,4 mnkr mot budget, vilket inkluderar en prognos på minus 10,0 mnkr för den påverkan som covid-19 har på nämndens verksamheter samt ett plus på 1,6 mnkr för ordinarie verksamhet. Den största avvikelsen på grund av covid-19 för helår 2021 är på intäkterna, (-10,0 mnkr), där mobilitetenhetens parkeringsverksamhet kommer att påverkas i stor grad (-8,0 mnkr) av den minskade arbetspendlingen och den avgiftsfria parkeringen under året.

Investeringsbudget 2021 ligger i sin helhet budgeterad på förvaltningschefens ansvar och kommer under året att fördelas på verksamhetsområdena när behov av investering uppstår. Prognosen för helår är plus/minus noll mot budget.

Service nämnd

Efter oktober prognostiserar serviceförvaltningen ett överskott på 2,1 miljoner kronor gentemot budget. Effekterna av covid-19 uppskattas till en nettointäkt för nämndens verksamheter på totalt 2,0 miljoner kronor vilket är inräknat i prognosen.

Investeringarna beräknas ge ett överskott mot budget med 9,4 miljoner kronor varav 6,3 miljoner kronor gällande fordon och maskiner.

Kultur- och fritidsnämnd

Prognosen för kultur- och fritidsnämnden visar på ett större underskott om c:a -5,1 mnkr. Detta är i sin helhet effekter av pandemin. Stora intäktsbortfall har uppstått för familjebadet, teatern, fotbollsarenan samt övriga idrottsanläggningar. En betydande del av detta inkomstbortfall har dock kompenseras av mindre personalbehov på främst familjebadet och Ung i Kalmar.

Investeringsredovisningen har tidigare visat på underskott men nu ser två projekt ut att bli förskjutna över till nästa år, varför det prognostiseras ett utfall i enlighet med budget.

Utbildningsnämnd

Nämndens ekonomi är i balans, prognosen ger ett överskott på 10,3 mnkr. Fritidshemsverksamheten ger underskott på grund av att antal elever minskar mot budget. Ett större antal uppsägningar av platser än tidigare sågs i början av 2021, främst bland de äldre barnen (åk 4-6). Uppsägningarna beror troligen delvis på pandemin. Förskoleverksamheten har också färre barn än budget. En del förskolor ser fortfarande att vårdnadshavarna verkar skjuta på inskolningarna, beroende på pandemin. På förskolorna kan man lättare parera det lägre antalet genom att justera i personalstyrkan och på så sätt få en reell kostnadsminskning. På fritidshemmen är det svårare då dessa personer ofta arbetar även i förskoleklass eller grundskola. Övriga verksamheter ger överskott eller har en mindre obalans mot budget. Centralt låg tidigare ett underskott för ökade städkostnader på grund av pandemin på -4 mnkr i prognosen, men det verkar klaras av inom befintlig ram hos serviceförvaltningen nu.

Investeringsbudgeten beräknas ge ett underskott runt 23,4 mnkr, beroende på investeringskostnader i Telemarken. Det handlar bl.a. om möbler, utrustning till specialsalar och IT. Investeringskostnaderna påverkar inte nämndens resultat utan påförs driftskostnaderna som en kapitalkostnad d.v.s. avskrivningar plus ränta. Avskrivningen fördelas på tre, fem eller tio år beroende på om det är IT eller inventarier som t.ex. möbler. De ökade kapitalkostnaderna hanteras inom nämndens budgetram.

Socialnämnd

Prognosen för socialnämnden efter oktober visar ett överskott med +13,5 mnkr. Kostnader har minskat när verksamheterna fortsatt arbeta för att minska smittspridning, och en del ny verksamhet har blivit förskjuten. Verksamheten börjar återgå till normalläge, men det sker successivt och inte så snabbt som tidigare beräknat. Pandemin har medfört att en del nya arbetssätt används vilket också påverkar kostnaderna positivt. Ökade kostnader finns kopplade till pandemin för personal, smittskyddsutrustning och vaccinationer, men inte i

samma omfattning som tidigare. Kostnader för vaccination dos 3 av brukarna är inräknat i prognosen. Stor osäkerhet råder kring vilka effekter pandemin får på socialnämndens verksamheter på längre sikt.

Arbetet med processororienterat syn- och arbetssätt för att få ökat fokus på individens behov i centrum, flödesorientering samt medarbetarstyrt ständigt förbättringsarbete medför positiva effekter på kvalitet och ekonomi inom flera processer.

Investeringsbudgeten förväntas balansera budgeten vid årets slut.

Omsorgsnämnd

Under omsorgsnämnden redovisas omsorgsförvaltningen och kommunernas hjälpmedelsnämnd i Kalmar län (KHS). Dessa kommer tillsammans 2021 att omsluta netto 769 mnkr.

Omsorgsförvaltningen har under året haft stort fokus på att hantera coronapandemin. Verksamheten har anpassats efter rådande omständigheter. Träffpunkter och dagverksamhet är stängda sedan i mars 2020 och har succesivt öppnats upp. Smitta, smittspårning, vaccination och sjukfrånvaro har gjort situationen ansträngd i teamen. Även ledning och administration har fått prioritera arbete efter rådande förutsättningar. Pandemins påverkan har lättat något sedan halvårsskiftet. Dagverksamhet är sedan mitten av maj åter i gång i ordinarie lokaler men i Coronaanpassad omfattning. Coronaboendet på Björkenäsvägen avslutades under maj månad.

Kostnaderna för pandemin prognostiseras i detta mycket osäkra läge till upp emot 38,0 mnkr. Då främst grundläggande verksamhet har prioriterats, beräknas kostnaderna för ordinarie verksamhet att minska och resurser förs över för att hantera pandemin, som i sin form ersätter ordinarie verksamhet. Pandemins utveckling är fortfarande osäker. Utvecklingen kommer att följas mycket nogsamt.

Investeringarna för S:t Kristoffers väg kommer ej att komma upp i budgeterade nivåer.

För att hålla budget i balans på omsorgsförvaltningen behöver grundläggande verksamhet prioriteras inom övriga kostnader.

Omsorgsförvaltningen prognostiserar med överskott på ca 2,0 mnkr. KHS prognostiserar med budget i balans.

Södermøre kommunaldelsnämnd

Den ekonomiska prognosen efter oktober visar ett överskott om 0,5 mnkr. Den ekonomiska effekten av coronapandemin beräknas uppgå till 3,5 mnkr i nettokostnad.

Prognosen för investeringsredovisningen visar efter oktober ett överskott jämfört med budget om 3,9 mnkr.